

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

สภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวในช่วงครึ่งปีแรกของปี พ.ศ. 2550 ที่ผ่านมา ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากปี พ.ศ. 2549 โดยอุปสงค์และอุปทานในตลาดได้ชะลอตัวลงอย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลจากปัจจัยภายในประเทศ คือ ปัญหาความไม่แน่นอนทางการเมืองและปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และจากปัจจัยภายนอกประเทศ คือ ภาวะชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก ราคาน้ำมันที่อาจเพิ่มสูงขึ้นและมีความผันผวนต่อเนื่อง (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2550) ซึ่งส่งผลให้ภาคเอกชนได้ชะลอการใช้จ่ายและการลงทุนลงอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าในช่วงที่ผ่านมาทางธนาคารแห่งประเทศไทยจะได้มีการประกาศลดอัตราดอกเบี้ยทั้งระบบลงหลายครั้งก็ตาม ซึ่งการประกาศลดดอกเบี้ยทั้งเงินฝากและเงินกู้ลง เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศ ทำให้ดอกเบี้ยเงินฝากลดต่ำลงมาก การแสวงหาผลตอบแทนที่ดีกว่าการฝากเงินจึงทำให้เกิดการเข้าไปลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมากขึ้น

การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แม้จะให้ผลตอบแทนที่มากกว่าการฝากเงิน แต่ก็มี ความผันผวนและความเสี่ยงสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักทรัพย์บางกลุ่มที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวของราคาขึ้นและลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้ลงทุนสามารถทำกำไรหรือขาดทุนอย่างมหาศาลได้ อีกทั้ง บางหลักทรัพย์ยังเสี่ยงต่อการถูกเพิกถอนออกจากตลาดหลักทรัพย์จากพฤติกรรมที่ผิดกฏหมาย ซึ่ง เพื่อสร้างภาพลักษณ์ให้ดูดีในสายตาของผู้ลงทุน เป็นต้น เพื่อหลีกเลี่ยงสภาวะเสี่ยงดังกล่าว นักลงทุนที่ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์จึงมักเลือกลงทุนในบริษัทขนาดใหญ่ที่มีมั่นคงและมีความน่าเชื่อถือ ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงจากการขาดทุนอันเนื่องมาจากความผันผวนของราคาหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ได้

บริษัทขนาดใหญ่หลายแห่ง เช่น บริษัทในกลุ่มพลังงาน และธนาคารพาณิชย์นั้น ได้รับความนิยมนอกจากนักลงทุนทั้งภายในและนอกประเทศ ทำให้หลักทรัพย์ในกลุ่มดังกล่าวมีมูลค่าการซื้อขายตลอดทั้งปีสูงมาก ดังข้อมูลแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 มูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์ของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม

กลุ่มอุตสาหกรรม	ปี 2549		ปี 2550 (ม.ค. - มิ.ย.)	
	มูลค่าการซื้อขาย (ลบ.)	%	มูลค่าการซื้อขาย (ลบ.)	%
กลุ่มธนาคารพาณิชย์	810,176.60	20.48%	400,142.40	24.65%
กลุ่มพลังงาน	748,475.60	18.92%	341,333.30	21.03%
กลุ่มสื่อสาร	466,923.30	11.80%	108,529.40	6.69%
กลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์	433,179.90	10.95%	188,553.40	11.62%
กลุ่มวัสดุก่อสร้าง	303,465.40	7.67%	105,771.80	6.52%
กลุ่มเงินทุนและหลักทรัพย์	204,518.50	5.17%	73,475.21	4.53%
กลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ	989,531.73	25.01%	405,452.50	24.96%
รวมมูลค่า	3,956,262.03	100.00%	1,623,258.01	100.00%

ที่มา : บริษัทหลักทรัพย์ กิมเอ็ง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน), 2550

การลงทุนในหลักทรัพย์กลุ่มดังกล่าวที่มีผู้สนใจซื้อขายกันเป็นจำนวนมาก จะต้องศึกษาให้ละเอียดถึงลักษณะของหลักทรัพย์นั้นๆ โดยอาศัยสารสนเทศทางการเงิน เช่น งบการเงิน และค่าอัตราส่วนทางการเงินต่างๆ จากการประกาศผลการดำเนินงานของแต่ละบริษัทและใช้เครื่องมือทางการเงินในการวิเคราะห์บริษัท เพื่อจะได้สามารถประเมินมูลค่าราคาพื้นฐานของหลักทรัพย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มธนาคารพาณิชย์เป็นกลุ่มหลักทรัพย์ที่มีลักษณะการดำเนินงานแตกต่างจากกลุ่มหลักทรัพย์อื่น เช่น มีการสำรองเงินทุน มีตัวแปรของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เป็นต้น การวิเคราะห์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์จึงต้องคำนึงถึงตัวแปรต่างๆ ข้างต้น ดังนั้นการวิเคราะห์ธุรกิจของธนาคารพาณิชย์โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินทั่วไป จึงขาดความสมบูรณ์ กลุ่มธนาคารพาณิชย์จึงมีการวัดประสิทธิภาพด้วยอัตราส่วนทางการเงินหลักที่แตกต่างจากอัตราส่วนทางการเงินทั่วไป อย่างไรก็ตาม ผลการประเมินด้วยอัตราส่วนทางการเงินหลักนี้ ก็ยังไม่สามารถชี้ได้ว่าเป็นตัวแปรการประเมินมูลค่าที่สำคัญ ถ้าหากอัตราส่วนทางการเงินหลักนี้ ไม่ได้สัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินหลักของธนาคารพาณิชย์ กับราคาหุ้นสามัญในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยข้อมูลผลการศึกษาที่ได้จะสามารถนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการคาดคะเนการเปลี่ยนแปลงด้านราคาของหลักทรัพย์ และประกอบการตัดสินใจลงทุนในกลุ่ม

หลักทรัพย์ธนาคารพาณิชย์ ภายหลังจากที่ได้รับทราบการประกาศผลการดำเนินงานในแต่ละไตรมาสได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินหลักของธนาคารพาณิชย์กับราคาหุ้นสามัญในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินหลักของธนาคารพาณิชย์กับราคาหุ้นสามัญในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการคาดคะเนทิศทางการเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นสามัญ หลังจากการประกาศผลการดำเนินงานของแต่ละบริษัท ในแต่ละไตรมาส เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์กลุ่มธนาคารพาณิชย์ได้

นิยามศัพท์

อัตราส่วนทางการเงินหลัก หมายถึง อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้วัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกลุ่มธนาคารพาณิชย์โดยเฉพาะ ซึ่งแตกต่างจากอัตรา ส่วนทางการเงินโดยทั่วไป เนื่องจากธนาคารพาณิชย์มีลักษณะการประกอบธุรกิจที่แตกต่างจากธุรกิจประเภทอื่น โดยค่าที่ใช้ในการคำนวณมาจากรายงานผลการดำเนินงาน และงบแสดงฐานะทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ ที่ฝ่ายบริหารแต่ละแห่งจัดทำขึ้นเป็นประจำรายไตรมาส เพื่อเผยแพร่ต่อผู้ถือหุ้นและสาธารณชน

ราคาหุ้นสามัญ หมายถึง ราคาปิดของแต่ละหลักทรัพย์ประเภทตราสารทุนที่มีการซื้อขายกันผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ราคาปิดเฉลี่ยของแต่ละไตรมาส

ธนาคารพาณิชย์ หมายถึง บริษัทมหาชนจำกัดที่ประกอบธุรกิจการธนาคารพาณิชย์และได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีจำนวน 11 ธนาคาร

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมายถึง นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปีพ.ศ. 2517 เพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่งระดมทุนระยะยาวที่มีประสิทธิภาพเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและเป็นศูนย์กลางการซื้อขายและให้บริการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการควบคุมดูแลให้การซื้อขายหลักทรัพย์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นระเบียบ คล่องตัวและยุติธรรม